COMMISSIE KOLONIALE COLLECTIES

ADVIES

Object	Pita Maha-collectie
Eigenaar	Staat der Nederlanden
Beheerder	Nationaal Museum van Wereldculturen
Teruggaveverzoek van	Republiek Indonesië
Datum teruggaveverzoek	1 juli 2022
Adviesnr.	I-2023-1
Datum advies	12 mei 2023
Commissie	mr. L.Y. Gonçalves-Ho Kang You (voorzitter), prof. dr. L.N.K. van Broekhoven, prof. dr. R. Raben, dr. A.F. Schrikker (leden)
Secretaris	mr. J.A. van Ooijen MA

1. De objecten

De Pita Maha-collectie omvat een collectie moderne Balinese kunst van 132 objecten, voornamelijk daterend van na 1940. Het betreft schilderijen, houtsnijwerk, zilveren objecten en textiel. De collectie werd overgedragen als een lening aan het Tropenmuseum (onderdeel van het Tropeninstituut) in 1955 en geregistreerd onder serienummer TM-3525.

2. Het beleidskader

De beoordeling in dit advies vindt plaats binnen de kaders van de *Beleidsvisie collecties uit een koloniale context* van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.[1] De beleidsvisie is gebaseerd op het rapport *Koloniale collecties en erkenning van onrecht* van de Raad voor Cultuur.[2] Een verzoek om teruggave van een cultuurgoed kan worden ingediend door een Staat waar Nederland langere tijd koloniaal gezag uitoefende.

In de Beleidsvisie zijn de kaders van de beoordeling samengevat als volgt omschreven:

De Commissie stelt eerst vast of het herkomstonderzoek toereikend is.

Vervolgens stelt de Commissie vast of er sprake is van onvrijwillig bezitsverlies. Daartoe wordt beoordeeld of met een redelijke mate van zekerheid kan worden vastgesteld dat het verzochte cultuurgoed onvrijwillig is verloren in een land waar Nederland langere tijd koloniaal gezag uitoefende. Als wordt vastgesteld dat dat het geval is, zal worden geadviseerd tot een onvoorwaardelijke teruggave van het cultuurgoed.

Indien uit de herkomstgeschiedenis niet kan worden vastgesteld of sprake is van onvrijwillig bezitsverlies, en voor zover deze cultuurgoederen voor het land van herkomst een bijzonder cultureel, historisch of religieus belang vertegenwoordigen, maakt de Commissie een afweging. Het

[1] Beleidsvisie 29 januari 2021, https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2021/01/29/rapport-beleidsvisie-collecties-uit-een-koloniale-context

[2] Rapport 7 oktober 2020, https://www.raadvoorcultuur.nl/documenten/adviezen/2020/10/07/advies-koloniale-collecties-en-erkenning-van-onrecht

belang van teruggave voor het herkomstland dient dan naar redelijkheid en billijkheid te worden afgewogen tegen andere relevante belangen.

Relevante belangen kunnen zijn het culturele belang van het cultuurgoed voor het herkomstland, de betrokken gemeenschappen in de herkomstlanden en in Nederland, de betekenis voor de collectie Nederland, de toekomstige bewaaromstandigheden en de publieke toegankelijkheid. Objecten kunnen veelzeggend zijn voor nationale en regionale tradities en de identiteit van een land, volk, gemeenschap of individu. Het belang van een koloniaal cultuurgoed zal vaak voor Nederland anders zijn dan voor het land van herkomst. Ook voor Nederlanders met wortels in de herkomstlanden kunnen koloniale cultuurgoederen in Nederlandse musea van speciale betekenis zijn.

Indien het teruggevraagde object afkomstig is uit een voormalige kolonie van een andere mogendheid maakt de Commissie eveneens een afweging. Het belang van teruggave voor het herkomstland dient naar redelijkheid en billijkheid te worden afgewogen tegen andere relevante belangen. Wel zal herstel van onrecht in de beoordeling het uitgangspunt moeten zijn. In dit geval is het onrecht niet door Nederland veroorzaakt, maar is Nederland als huidige eigenaar van de objecten wel de enige om dit onrecht te herstellen.

Indien de Commissie adviseert tot teruggave aan de verzoekende staat, dient ingevolge de Erfgoedwet en de *Beleidsvisie collecties uit een koloniale context* van de Staatssecretaris van Cultuur en Media rekening gehouden te worden met de vervreemdingsprocedure voor publieke collecties en wordt het advies van de Commissie tevens beschouwd als een advies over de onmisbaarheid en onvervangbaarheid van het object in de zin van artikel 4.18 van de Erfgoedwet.

3. De procedure

Op 1 juli 2022 heeft Indonesië een verzoek ingediend bij de Staatssecretaris voor Cultuur en Media om teruggave van de Pita Maha-collectie. De Staatssecretaris heeft de Commissie Koloniale Collecties (hierna: de Commissie) verzocht te adviseren over het teruggaveverzoek.

De beheerder van de objecten, het Nationaal Museum van Wereldculturen, heeft onderzoek gedaan naar de herkomstgeschiedenis. Voortbouwend op een eerder herkomstrapport van 21 september 2021 heeft het museum op 14 november 2022 een nieuw rapport uitgebracht aan de Commissie. De Commissie heeft het teruggaveverzoek en het herkomstrapport besproken in haar vergadering van 21 december 2022. De Commissie had geen aanvullende vragen. Op 10 februari 2023 heeft de Commissie gesproken met prof. dr. Wayne Modest, inhoudelijk directeur, als vertegenwoordiger van het NMVW, de beheerder van de collectie. Daarbij heeft hij aangegeven het teruggavebeleid te steunen en samenwerking met het land van herkomst van de objecten belangrijk te vinden.

Op 30 januari 2023 heeft de Commissie dr. Hilmar Farid, Directeur-Generaal Cultuur van Indonesië, en drs. Bonnie Triyana, secretaris van de Indonesische Repatriatiecommissie (hierna: de Repatriatiecommissie) geïnformeerd over de voortgang van de procedure.

Op 6 maart 2023 heeft de Commissie gesproken met dr. I Gusti Agung Wesaka Puja, voorzitter, een aantal leden en de secretaris van de Repatriatiecommissie. Het herkomstonderzoek is in Engelse vertaling gedeeld met de Repatriatiecommissie. Tijdens dat overleg is besproken of er nadere vragen bestonden over het verzoek. Dat was niet het geval. Het herkomstonderzoek gaf de Repatriatiecommissie ook geen aanleiding tot aanvullende vragen.

Op 10 maart 2023 heeft de Commissie het teruggaveverzoek opnieuw besproken en besloten te adviseren zoals hieronder weergegeven.

4. Het herkomstonderzoek

Het herkomstonderzoek is verricht door dhr. T. Quist MA, werkzaam als herkomstonderzoeker bij het Nationaal Museum van Wereldculturen. Het rapport van het herkomstonderzoek is als bijlage bij dit advies gevoegd (*bijlage 1*).

De inhoud van het rapport wordt beschouwd als onderdeel van dit advies.

In het rapport heeft de onderzoeker -samengevat- de volgende bevindingen neergelegd.
Serie TM-3525 omvat een verzameling Balinese kunst uit de jaren 1940 die op Bali bijeen werd gebracht door Rudolf Bonnet en Gerard Koopman. Als eigendom van de door Nederland gecreëerde deelstaat Oost-Indonesië werd de collectie van 1947 tot 1950 tentoongesteld op Bali, Sulawesi, in Nederland en België. Toen Oost-Indonesië na de Indonesische Onafhankelijkheidsoorlog in 1950 opging in de Republiek Indonesië, rees de vraag wie nu eigenaar was van de verzameling. Hoewel betrokkenen aan Nederlandse en Indonesische zijde het erover eens waren dat de collectie aan de Republiek Indonesië toebehoorde, bleven de objecten in Europa. De Indonesische ambassadeur Ide Anak Agung Gde Agung nam de verzameling mee naar zijn posten in België en Frankrijk en organiseerde een tentoonstelling in Brussel. Bij zijn vertrek naar Indonesië in 1955 liet hij de collectie achter bij het Koninklijk Instituut voor de Tropen (KIT) in Amsterdam. In 1965 werden de objecten geregistreerd in de collectie van het Tropenmuseum, dat tot 2014 deel uitmaakte van het KIT en sindsdien onderdeel is van het Nationaal Museum van Wereldculturen (NMVW).

5. Inhoudelijke beoordeling van het teruggaveverzoek

Het verzoek om teruggave is ingediend door een Staat waar Nederland langere tijd koloniaal gezag uitoefende en derhalve is de *Beleidsvisie collecties uit een koloniale context* van toepassing.

De Commissie is van oordeel dat het onderzoek deugdelijk is uitgevoerd en voldoende basis biedt om te kunnen adviseren. Er is grondig bronnenonderzoek gedaan en de bestaande kennis is kritisch geëvalueerd. Het rapport geeft voldoende informatie over de oorsprong van de Pita Maha-collectie en de overkomst naar Nederland.

De Commissie heeft zich vervolgens afgevraagd of hier sprake is van onvrijwillig bezitsverlies als bedoeld in het beleidskader. Daartoe overweegt zij als volgt.

Van belang is vast te stellen wie er eigenaar was van de collectie en of de eigendom op enig moment is overgedragen.

De collectie is samengesteld door Rudolf Bonnet, mede-oprichter van het Pita Maha-collectief van Balinese kunstenaars, en Gerard Koopman, hoofd van het Ministerie van Economische Zaken van Oost-Indonesië en mede-eigenaar van een galerie in Sanur. De samenstelling van de collectie werd gecoördineerd door het Departement van Sociale Zaken van de Nederlandse gouvernement in Batavia.

Tussen 1948 en 1955 werd de collectie tentoongesteld in diverse Nederlandse steden, Brussel en Parijs. Tijdens een transport naar Parijs in 1953 raakte een kist met schilderijen vermist. Op 4 maart 1955 werd de collectie opgeslagen bij het Koninklijk Instituut voor de Tropen (KIT) in Amsterdam. De inhoud van kisten werd pas in 1965 uitgepakt en geregistreerd onder serienummer TM-3525. Deze serie omvat 133 objecten.
Tijdens inventarisaties in de depots in 2003 en 2013 werd één van de objecten niet aangetroffen, een houten beeld van Hanuman (inv.nr. TM-3525-108). Dit beeld is nog steeds niet gelokaliseerd.

Uit het herkomstonderzoek blijkt dat de collectie in 1948, ten tijde van de komst naar Nederland voor een reeks tentoonstellingen, toebehoorde aan de deelstaat Oost-Indonesië. De deelstaat Oost-Indonesië is in augustus 1950 opgegaan in de Republiek Indonesië. In de jaren tijdens de tentoonstellingen kwam de mogelijkheid van verkoop van de collectie ter sprake, maar er vond geen verkoop plaats.

Voorafgaand aan de overbrenging naar het KIT op 4 maart 1955, had het KIT enkele malen contact met dhr. Ide Anak Agung Gde Agung, de voormalig ambassadeur, over het beheer van de collectie. Het herkomstonderzoek verwijst naar een verslag van een overleg op 4 februari 1955 en een brief van Ide Anak Agung Gde Agung van 24 februari 1955.

Uit het verslag van een bespreking die op 4 februari 1955 in Amsterdam plaatsvond komt naar voren dat Ide Anak Agung Gde Agung het Koninklijk Instituut voor de Tropen vroeg om *"de collectie opnieuw in bewaring te nemen, echter onder de uitdrukkelijke mededeling, dat dit niet als een schenking aan ons Instituut is te beschouwen"*. In de gearchiveerde doorslag van dit verslag is in de kantlijn na "opnieuw" ingevoegd: *"als bruikleen ten name van de vroegere staat Oost-Indonesië"*. Er is geen aanwijzing dat is gesproken over aankoop of schenking. In een brief van 24 februari 1955 bevestigt Ide Anak Agung Gde Agung de inbewaringgeving van de collectie aan het KIT *"zonder te anticiperen naar de huidige rechtmatige eigenaar van deze voorwerpen"*. De Commissie vindt het aannemelijk dat deze uiting verband houdt met de politieke situatie rond de rechtsopvolging van de voormalige deelstaat Oost-Indonesië.

De Commissie leidt uit het herkomstrapport, het verslag en de brief in samenhang bezien af dat geen sprake is geweest van vrijwillige overdracht van de eigendom van de collectie aan het KIT, maar dat de objecten in bewaring zijn gegeven. Er is geen enkele aanwijzing dat de eigendom aan Nederland is overgedragen. In de aanloop naar de fusie van het Tropenmuseum met de andere musea voor wereldculturen, die zijn beslag kreeg in 2014, werd (opnieuw) geconstateerd dat de collectie niet in eigendom toebehoort aan het KIT. Op grond van het voorgaande adviseert de Commissie tot onvoorwaardelijke teruggave van de Pita Maha-collectie.

De Commissie is gevraagd te adviseren over de toepassing van artikel 4.18 van de Erfgoedwet indien het advies inhoudt dat de gevraagde objecten moeten worden teruggegeven. In het onderhavige geval is het advies tot teruggave gebaseerd op het oordeel dat de gevraagde objecten aan Nederland in bewaring zijn gegeven. Er is dus geen sprake van vervreemding van cultuurgoederen die aan Nederland toebehoren.

Naar het oordeel van de commissie is in dit geval toepassing van artikel 4.18 en 4.19 Erfgoedwet daarom niet aan de orde.

6. Het advies

De Commissie heeft het teruggaveverzoek beoordeeld en adviseert de Staatssecretaris tot onvoorwaardelijke teruggave van de Pita Maha-collectie aan de Republiek Indonesië.

Dit advies is vastgesteld door de Commissie Koloniale Collecties op 12 mei 2023.

De voorzitter — De secretaris

Lilian Gonçalves-Ho Kang You — Jo'anne van Ooijen

Bijlagen

1. Herkomstrapport betr. Collectie Balinese kunst (T. Quist MA, 14 november 2022)

Onderzoeksverslag

Betreft: Collectie Balinese kunst
Datum: 14 november 2022
Auteur: Tom Quist

Samenvatting onderzoeksresultaten

Serie TM-3525 omvat een verzameling Balinese kunst uit de jaren 1940 die op Bali bijeen werd gebracht door Rudolf Bonnet en Gerard Koopman. Als eigendom van de door Nederland gecreëerde deelstaat Oost-Indonesië werd de collectie van 1947 tot 1950 tentoongesteld op Bali, Sulawesi, in Nederland en België. Toen Oost-Indonesië na de Indonesische Onafhankelijkheidsoorlog opging in de Republiek Indonesië, rees de vraag wie nu eigenaar was van de verzameling. Hoewel betrokkenen aan Nederlandse en Indonesische zijde het erover eens waren dat de collectie aan de Republiek Indonesië toebehoorde, bleven de objecten in Europa. De Indonesische ambassadeur Ide Anak Agung Gde Agung nam de verzameling mee naar zijn posten in België en Frankrijk en organiseerde een tentoonstelling in Brussel. Bij zijn vertrek naar Indonesië in 1955 liet hij de collectie achter bij het Koninklijk Instituut voor de Tropen (KIT) in Amsterdam. In 1965 werden de objecten geregistreerd in de collectie van het Tropenmuseum, dat tot 2014 deel uitmaakte van het KIT en sindsdien onderdeel is van het Nationaal Museum van Wereldculturen (NMVW).

Reconstructie herkomst

1947?

Verzameld door Rudolf Bonnet en Gerard Koopman op Bali

H.A.J. Bothenius Brouwer, 'Tentoonstelling Balische kunst', *Oriëntatie. Veertiendaags algemeen tijdschrift* 1 (December 1947) 8.

1947-1948

Tentoonstellingen in deelstaat Oost-Indonesië: o.a. Denpasar (Bali) en Makassar (Sulawesi)

K.-L., 'Bali-tentoonstelling', *Oriëntatie* 4 (Januari 1948) 40-41, aldaar 40; NL-HaNA, 2.20.69, inv.nr. 7657, brief van C.J. Grader aan prof. mr. C.T. Bertling, 17-12-1947.

1948-1950

Tentoonstellingen in Nederland en België: o.a. Indisch Instituut in Amsterdam, Museum voor Land- en Volkenkunde in Rotterdam, Van Abbemuseum in Eindhoven en Rijksmuseum voor Volkenkunde in Leiden

NL-HaNA, 2.20.69, inv.nr. 7657, catalogus tentoonstelling 'Oost-Indonesische Kunst', 1948; inv.nr. 3163, folder 'Lustrum tentoonstelling Oost-Indonesië', 1948; KB, Delpher, *Het Parool*, 30-04-1949, blz. 3; NL-LdnRMV, A01, inv.nr. 136, brief van G.W. Locher aan de minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen, 07-10-1949.

1950

Koninklijk Instituut voor de Tropen, Amsterdam

NL-HaNA, 2.20.69, inv.nr. 7507, brief van F. van Konijnenburg aan J.H. Jager Gerlings, 26-01-1950.

1950/1951-1953

Ambassade van de Republiek Indonesië, Brussel

NL-HaNA, 2.20.69, inv.nr. 4431, afschrift van een brief van Ide Anak Agung Gde Agung aan de algemene secretarie van het KIT, 24-02-1955.

1952-1953

Tentoonstelling in Paleis voor Schone Kunsten, Brussel

Ide Anak Agung Gde Agung, *Exposition d'art Indonésien ancien et moderne. Sculpture, tissage, peintures balinaises, peintures d'Affandi et Barli* (Brussel 1952).

1953-1955

Ambassade van de Republiek Indonesië, Parijs

NL-HaNA, 2.20.69, inv.nr. 4431, afschrift van een brief van Ide Anak Agung Gde Agung aan de algemene secretarie van het KIT, 24-02-1955.

1955-heden

NMVW Tropenmuseum, Amsterdam

NL-HaNA, 2.20.69, inv.nr. 4431, afschrift van een brief van Ide Anak Agung Gde Agung aan de algemene secretarie van het KIT, 24-02-1955; NL-AsdTM, verwervingsdossier series 3500-3600, serie 3525, 1965.

Introductie

Van juni tot augustus 2021 werd door NMVW herkomstonderzoek verricht naar een verzameling schilderingen, houtsnijwerk, zilverwerk, wapens en textiel die onder serienummer TM-3525 aanwezig is in de collectie van het Tropenmuseum en uit 133 objecten bestaat (zie bijlage A). Op enkele textielen na gaat het om Balinese kunst uit de jaren 1940, vervaardigd door Balinese kunstenaars.[1] Doel van het onderzoek was om eerder onderzoek naar de collectie dat in 2017 en 2019 plaatsvond te evalueren en completeren. In 2017 werd onderzoek gedaan door Johanna Leijfeldt, voormalig gastonderzoeker bij NMVW, en in 2019 door Koos van Brakel, voormalig Hoofd Collecties bij het Tropenmuseum en NMVW. Het onderzoek van Van Brakel werd uitgevoerd in het kader van een boek over de verzameling dat in 2019 op initiatief en met steun van de ambassade van de Republiek Indonesië in Nederland verscheen: *Balinese art treasures of the 1940s: the rediscovery of a collection*.[2] Van Brakel schreef voor deze publicatie een hoofdstuk over de geschiedenis van de collectie.[3] Het meest recente onderzoek van NMVW resulteerde in september 2021 in een Engelstalige rapportage. Dit verslag vat de uitkomsten daarvan samen in het format voor onderzoeksverslagen dat tijdens het Pilotproject Provenance Research on Objects of the Colonial Era (PPROCE, 2019-2022) werd ontwikkeld door het NIOD Instituut voor Oorlogs-, Holocaust- en Genocidestudies, NMVW en het Rijksmuseum Amsterdam.

Herkomstverslag

De verzameling schilderingen, houtsnijwerk, zilverwerk, wapens en textiel werd tijdens de Indonesische Onafhankelijkheidsoorlog op Bali bijeengebracht door de Nederlandse kunstenaar Rudolf Bonnet (1895-1978), medeoprichter van de vooroorlogse Balinese kunstenaarsvereniging Pita Maha, en Gerard Koopman (†1950), hoofd van het Oost-Indonesische ministerie van Economische Zaken en galeriehouder in Sanur.[4] De verzamelactiviteiten werden gecoördineerd door het ministerie van Sociale Zaken in Batavia, onderdeel van het koloniale bestuur dat Nederland tijdens de

[1] De textielen zijn afkomstig van Sulawesi, Roti, Timor en Kisar. Zie: Francine Brinkgreve, 'Silver and textiles' in: Francine Brinkgreve and David J. Stuart-Fox (eds.), *Balinese art treasures of the 1940s. The rediscovery of a collection* (Leiden 2019), 123-133, aldaar 131.

[2] Brinkgreve and Stuart-Fox, *Balinese art treasures of the 1940s*, 135.

[3] Koos van Brakel, 'The History of the Collection 3525 of Modern Balinese Art on loan to the Tropenmuseum' in Brinkgreve and Stuart-Fox, *Balinese art treasures of the 1940s*, 8-13.

[4] H.A.J. Bothenius Brouwer, 'Tentoonstelling Balische kunst', *Oriëntatie. Veertiendaags algemeen tijdschrift* 1 (December 1947) 8; Adrian Vickers, 'Bali rebuilds its tourist industry', *Bijdragen tot de taal-, land- en volkenkunde* 167 (4) (2011) 459-481, aldaar 461-462; https://rkd.nl/nl/explore/artists/10419, geraadpleegd 08-11-2022.

Indonesische Onafhankelijkheidsoorlog probeerde te herstellen. Na de totstandkoming werd de collectie overgedragen aan Oost-Indonesië.[5] Deze deelstaat was eind 1946 door Nederland opgericht in een poging om van Indonesië een federatieve staat te maken en bestond uit Sulawesi, de Molukken, Bali en de overige Nusa Tenggara-eilanden.[6] Wanneer Bonnet en Koopman precies begonnen met verzamelen is niet bekend. Wel blijkt uit artikelen in kranten en tijdschriften dat het organiseren van een reizende tentoonstelling de reden was dat de verzameling werd aangelegd.[7]

Van 15 tot 22 november 1947 was de collectie voor het eerst voor het publiek te zien in de militaire kantine van Denpasar (Bali).[8] Daarna werd de verzameling naar Makassar (Sulawesi) overgebracht. De tentoonstelling die daar op 23 december 1947 opende ging vergezeld van een gestencilde catalogus.[9] In de eerste maanden van 1948 reisde de collectie verder door Oost-Indonesië, om in mei terug te keren in Makassar.[10] Reeds vóór de opening van de tentoonstelling in Makassar had Christiaan Johan Grader (1906-1993), hoofd algemene zaken bij het kabinet van de president van Oost-Indonesië, contact opgenomen met het Indisch Instituut (de toenmalige benaming van het KIT) om te peilen of men in Amsterdam bereid zou zijn om een reizende tentoonstelling binnen en eventueel ook buiten Nederland te coördineren.[11] Nadat het Indisch Instituut liet weten dat het de verzameling graag wilde tentoonstellen en eveneens 'gaarne een tournée door Nederland en in het buitenland' wilde organiseren, werd de collectie naar Nederland verscheept.[12]

Op 25 augustus 1948 opende in de lichthal van het Indisch Instituut de tentoonstelling *Oost-Indonesische Kunst*, ter gelegenheid van het vijftigjarig regeerjubileum van koningin Wilhelmina (1880-1962).[13] De uit Makassar overgekomen verzameling werd samen met objecten uit de collectie van het instituut tentoongesteld, waaronder een crematietoren, crematiestier en gamelanorkest uit Bali. Ook verscheen een gedrukte catalogus, gebaseerd op de teksten die vanuit Makassar naar

---

[5] Koninklijke Bibliotheek (KB), Delpher, *Het dagblad. Uitgave van de Nederlandsche Dagbladpers te Batavia*, 12-11-1947, blz. 2, artikel 'Balinese kunst', https://resolver.kb.nl/resolve?urn=ddd:010895967:mpeg21:p002, geraadpleegd 08-11-2022; H.A.J. Bothenius Brouwer, 'Hedendaagse Balische kunst', *Sociaal Spectrum van de Archipel. Maandelijks orgaan van het Departement van Sociale Zaken te Batavia*, 1 (6) (December 1947) 12.
[6] Piet Hagen, *Koloniale oorlogen in Indonesië. Vijf eeuwen verzet tegen vreemde overheersing* (Amsterdam 2018) 713, 717, 719-720; https://www.oorlogsbronnen.nl/thema/Deelstaat%20Oost-Indonesi%C3%AB, geraadpleegd 08-11-2022.
[7] Zie bijvoorbeeld: KB, Delpher, *Algemeen Indisch Dagblad*, 04-09-1947, blz. 1, rubriek 'In een oogopslag..', https://resolver.kb.nl/resolve?urn=MMNIOD04:000092708:mpeg21:p001, geraadpleegd 08-11-2022; Bothenius Brouwer, 'Tentoonstelling Balische kunst', 8.
[8] K.-L., 'Bali-tentoonstelling', *Oriëntatie* 4 (Januari 1948) 40-41, aldaar 40.
[9] Nationaal Archief (NL-HaNA), archieftoegang 2.20.69, inventarisnummer 7657, brief van C.J. Grader aan prof. mr. C.T. Bertling, directeur van de afdeling Volkenkunde van het Indisch Instituut, 17-12-1947; catalogus 'Tentoonstelling van Oost-Indonesische kunst', 1947.
[10] NL-HaNA, 2.20.69, inv.nr. 7657, brief van Grader aan A.A. Aberson, algemeen secretaris van het Indisch Instituut, 09-05-1948. Grader schreef dat na Makassar 'een tournee langs verschillende residentie-hoofdplaatsen in Oost-Indonesië' volgde, maar uit het onderzoek is niet gebleken om welke plaatsen het ging.
[11] NL-HaNA, 2.20.69, inv.nr. 7657, brief van Grader aan Bertling, 17-12-1947; Universitaire Bibliotheken Leiden (UBL), collectiegids archief Christiaan Johan Grader, http://hdl.handle.net/1887.1/item:1887378, geraadpleegd 08-11-2022.
[12] NL-HaNA, 2.20.69, inv.nr. 7657, brief van Aberson aan Grader, 24-01-1948; brief van H. Offerhaus, secretaris van het Indisch Instituut, aan P.H. Kremer, secretaris-generaal van het ministerie van Voorlichting van Oost-Indonesië, 18-06-1948.
[13] Van Brakel, 'The History of the Collection 3525', 8, 11; http://www.biografischportaal.nl/persoon/03502739, geraadpleegd 09-11-2022.

Amsterdam waren verzonden.[14] In de catalogus waren alleen de schilderingen van een beschrijving voorzien, voor informatie over de overige objecten werd verwezen naar de teksten in de tentoonstelling. Op 4 oktober bezocht Ide Anak Agung Gde Agung (1921-1999), op dat moment premier van Oost-Indonesië, de tentoonstelling nadat deze was verlengd tot 15 oktober.[15]

De tentoonstelling in de lichthal van het Indisch Instituut. Links de crematietoren en het gamelanorkest, rechts de crematiestier. Foto: Collectie Nationaal Museum van Wereldculturen, obj.nr. TM-10000416.

Enkele weken voor de sluiting was nog altijd niet duidelijk wie de kosten van de tentoonstelling in het Indisch Instituut zou dragen. Uiteindelijk bleek de Stichting voor Culturele Samenwerking tussen Nederland, Indonesië, Suriname en de Nederlandse Antillen (STICUSA) bereid om financieel bij te springen. [16] In de tussentijd had het Rotterdamsch Studenten Corps interesse getoond in de verzameling voor een overzichtstentoonstelling over Oost-Indonesië die het corps organiseerde vanwege zijn 35-jarig bestaan. Twee zalen van het Museum voor Land- en Volkenkunde (het huidige Wereldmuseum) werden beschikbaar gesteld voor de tentoonstelling, die van 6 november tot 5 december 1948 liep en door STICUSA werd gesubsidieerd. In Rotterdam kon slechts een deel van de collectie worden getoond en daarom bleven diverse objecten achter in Amsterdam. De opbrengsten van de tentoonstelling werden gebruikt om studiemateriaal aan te schaffen voor de economische faculteit in Makassar.[17]

[14] NL-HaNA, 2.20.69, inv.nr. 7657, catalogus tentoonstelling 'Oost-Indonesische Kunst', 1948; Van Brakel, 'The History of the Collection 3525', 11.
[15] NL-HaNA, 2.20.69, inv.nr. 91, *Driemaandelijkse periodiek* (kwartaalverslag) Koninklijke Vereeniging Indisch Instituut, oktober 1948, blz. 3; inv.nr. 3163, 'Verslag v.d. Bespreking in het Rijksmuseum v. Volkenkunde te Leiden', 28-09-1948, 3; https://www.oorlogsbronnen.nl/tijdlijn/Ide-Anak-Agung-Gde-Agung/03/0004, geraadpleegd 10-11-2022.
[16] NL-HaNA, 2.20.69, inv.nr. 7657, Brief van Kremer aan Aberson, 24-09-1948; brief van Aberson aan Kremer, 29-10-1948; brief van Aberson aan de directie van STICUSA, 13-12-1948; brief van A. Sipkens, rekenplichtig ambtenaar bij STICUSA, aan Aberson, 16-02-1949.
[17] NL-HaNA, 2.20.69, inv.nr. 3163, folder 'Lustrum tentoonstelling Oost-Indonesië', 1948; brief H.J. ter Heege, secretaris van de subcommissie tentoonstelling van de lustrumcommissie van RSC, aan Aberson, 04-04-1949;

Begin 1949 droeg het Indisch Instituut de zorg voor de verzameling over aan STICUSA, waarna in samenwerking met musea, gemeentes en (kunstenaars)verenigingen een reeks tentoonstellingen door Nederland werd gehouden. Net als in Amsterdam en Rotterdam leverde STICUSA een financiële bijdrage, onder meer voor vervoer en verzekering van de objecten.[18] De collectie werd in 1949 achtereenvolgens tentoongesteld in het Kunstmuseum in Middelburg, de Waag in Nijmegen, het gemeentehuis van Heerlen, het Van Abbemuseum in Eindhoven, een kunstcentrum in Apeldoorn, een tekenschool in Arnhem, op een openluchttentoonstelling in Assen en in het Rijksmuseum voor Volkenkunde in Leiden.[19] Ook gingen diverse objecten naar Brussel voor een tentoonstelling in het tegenwoordige Museum Kunst & Geschiedenis in het Jubelpark.[20] Op de meeste locaties was maar een deel van de verzameling voor het publiek te zien, mede omdat de looptijd van een aantal tentoonstellingen overlapte. Toen objecten uit de collectie in mei 1949 in het Van Abbemuseum tentoon werden gesteld, raakte één van de houtsnijwerken vermist.[21] Op een eerdere inventaris staat het door Ida Bagoes Njana (1911/1912-1985) vervaardigde beeld beschreven als een 'Priester, die soms de gedaante aanneemt van een slang'.[22] Naar alle waarschijnlijkheid werd het beeld niet meer teruggevonden, want het ontbreekt op latere inventarissen van de verzameling.[23]

In januari 1950 kwam de tentoonstelling in het Rijksmuseum voor Volkenkunde tot een einde.[24] Op dat moment was al duidelijk dat een vervolg in het buitenland er niet inzat. Het oorspronkelijke plan van Oost-Indonesië om de collectie in de Verenigde Staten (VS) te tonen en aansluitend te verkopen, waarbij de opbrengst ten goede zou komen aan Balinese kunstenaars, was niet uitgevoerd toen bleek dat in de VS geen markt voor Balinese kunst bestond.[25] STICUSA had inmiddels overleg gevoerd met leden van de Oost-Indonesische regering die in Den Haag deelnamen aan de Nederlands-Indonesische Rondetafelconferentie (23 augustus-2 november 1949), met als uitkomst dat STICUSA de vrije hand kreeg om de objecten indien mogelijk te verkopen aan musea in Nederland en Brussel.[26] De collectie werd daarop teruggebracht naar het Indisch Instituut, dat was hernoemd tot

---

inv.nr. 7657, brief van Aberson aan Kremer, 29-10-1948; inv.nr. 7864, bruikleennummer 616, 'Tentoonstelling Oost-Indonesische kunst', 19-10-1948.

[18] Museum Volkenkunde (NL-LdnRMV), archieftoegang A01, inv.nr. 140, brief van F. van Konijnenburg, medewerker van STICUSA, aan G.W. Locher, directeur van het Rijksmuseum voor Volkenkunde, 16-11-1950, bijlage d.d. 28-10-1950.

[19] KB, Delpher, *Provinciale Zeeuwse Courant*, 02-03-1949, blz. 6 en 07-03-1949, blz. 2; *Nieuwe Courant*, 16-03-1949, blz. 3; *Limburgsch Dagblad*, 02-04-1949, blz. 1; *Het Parool*, 30-04-1949, blz. 3; *Nieuwe Apeldoornsche Courant*, 07-06-1949, blz. 2; *Arnhemsche Courant,* 04-08-1949, blz. 3; *De Heerenveensche Koerier*, 27-08-1949, blz. 2. NB. De rubrieken en URL's zijn weggelaten om overzichtelijkheid te creëren. De betreffende krantenartikelen kunnen worden geraadpleegd via https://www.delpher.nl/nl/kranten en https://www.delpher.nl/nl/regio (Provinciale Zeeuwse Courant); NL-LdnRMV, A01, inv.nr. 136, brief van Locher aan de minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen, 07-10-1949.

[20] NL-HaNA, 2.20.69, inv.nr. 7507, brief van Van Konijnenburg aan L. Langewis, adjunct-conservator bij de afdeling Volkenkunde van het Indisch Instituut, 06-05-1949.

[21] NL-HaNA, 2.20.69, inv.nr. 7507, brief van Van Konijnenburg aan Langewis, 30-05-1949, bijlage d.d. 24-05-1949.

[22] NL-HaNA, 2.20.69, inv.nr. 7864, bruikleennr. 616, 19-10-1948. Het objectnummer van het beeld op deze lijst is H13; Van Brakel, 'Modern Balinese woodcarving' in Brinkgreve and Stuart-Fox, *Balinese art treasures of the 1940s*, 17-18.

[23] NL-LdnRMV, A01, inv.nr. 138, brief van Van Konijnenburg aan Locher, 06-01-1950, bijlage z.d.; Tropenmuseum (NL-AsdTM), verwervingsdossier series 3500-3600, serie 3525, 1965.

[24] NL-HaNA, 2.20.69, inv.nr. 7507, brief van Van Konijnenburg aan Bertling, 02-01-1950.

[25] NL-LdnRMV, A01, inv.nr. 140, brief van Van Konijnenburg aan Locher, 16-11-1950, bijlage d.d. 28-10-1950.

[26] NL-LdnRMV, A01, inv.nrs. 136 en 140, brieven van Van Konijnenburg aan Locher, 03-10-1949 en 16-11-1950, bijlagen d.d. 08-09-1950 en 28-10-1950; https://www.oorlogsbronnen.nl/thema/De%20Rondetafelconferentie, geraadpleegd 11-11-2022.

Koninklijk Instituut voor de Tropen.[27] Op verzoek van STICUSA werd in september 1950 een taxatie uitgevoerd door hoogleraar Theodoor Paul Galestin (1907-1980) en kunsthandelaar Matthias Ludovicus Joannes Lemaire (1891-1979), die op een marktwaarde van ca. 7.500 gulden uitkwamen.[28]

Tot een verkoop zou het echter niet komen. De deelstaat Oost-Indonesië was in augustus 1950 opgegaan in de Republiek Indonesië en in dat licht achtte STICUSA het niet verstandig om verdere stappen te ondernemen.[29] In een brief aan Djumhana Wiriaatmadja (1904-1975), de plaatsvervangend Hoge Commissaris van de Republiek Indonesië in Nederland, schreef STICUSA-directeur Frans Rijndert Johan Verhoeven (1905-1987) in oktober 1950 dat de stichting meende 'niet op grond van een machtiging van nu niet meer bevoegde figuren te mogen handelen'.[30] Bovendien diende de verzameling volgens de voormalige regering van Oost-Indonesië nu 'inderdaad te worden beschouwd als het bezit van de Republiek'.[31] Intussen had Ide Anak Agung Gde Agung, kort daarvoor benoemd tot ambassadeur van Indonesië in België, de wens geuit om de collectie in Brussel tentoon te stellen. Nadat de Hoge Commissaris van Indonesië in Nederland hiermee akkoord ging, werd de verzameling door het KIT gefotografeerd en naar Brussel overgebracht, waarschijnlijk in december 1950 of begin 1951.[32] In januari 1951 verzocht het Indonesische ministerie van Buitenlandse Zaken de Hoge Commissaris in Nederland om foto's en een lijst van de collectie, die in de loop van het jaar door het KIT beschikbaar werden gesteld.[33]

Van 12 december 1952 tot 4 januari 1953 was de verzameling in Brussel te zien als onderdeel van de *Exposition d'art Indonésien ancien et moderne* in het Paleis voor Schone Kunsten.[34] Het KIT had ook aan de tentoonstelling bijgedragen met objecten uit de eigen collecties.[35] Toen Ide Anak Agung Gde Agung in juli 1953 naar Parijs vertrok na zijn benoeming tot ambassadeur van Indonesië in Frankrijk, nam hij de collectie mee met de intentie om ook daar een tentoonstelling te organiseren. Onderweg raakte een kist zoek met 16 schilderingen[36] die niet meer werden teruggevonden. In Parijs kwam een nieuwe tentoonstelling niet van de grond en in 1955 werd Ide Anak Agung Gde Agung aangesteld als

[27] NL-HaNA, 2.20.69, inv.nr. 7507, brief van Van Konijnenburg aan J.H. Jager Gerlings, conservator bij de afdeling Culturele en Physische Anthropologie van het KIT, 26-01-1950; https://www.kit.nl/nl/over-ons/geschiedenis/, geraadpleegd 11-11-2022.
[28] NL-LdnRMV, A01, inv.nr. 140, brief van Van Konijnenburg aan Locher, 16-11-1950, bijlage d.d. 28-10-1950; NL-HaNA, 2.20.69, inv.nr. 7507, brieven van Van Konijnenburg aan J.H. Jager Gerlings, 31-08-1950 en 07-09-1950; https://www.wikidata.org/wiki/Q65851085; https://resources.huygens.knaw.nl/vrouwenlexicon/lemmata/data/Lemaire, beiden geraadpleegd 11-11-2022.
[29] Hagen, *Koloniale oorlogen in Indonesië*, 789.
[30] NL-LdnRMV, A01, inv.nr. 140, brief van Van Konijnenburg aan Locher, 16-11-1950, bijlage d.d. 28-10-1950; https://www.wikidata.org/wiki/Q89485798; http://www.biografischportaal.nl/persoon/81873376, beiden geraadpleegd 11-11-2022.
[31] NL-LdnRMV, A01, inv.nr. 140, brief van Van Konijnenburg aan Locher, 16-11-1950, bijlage d.d. 28-10-1950.
[32] NL-LdnRMV, A01, inv.nr. 140, brieven van Van Konijnenburg aan Locher, 16-11-1950 en 27-11-1950, bijlages d.d. 31-10-1950 en 27-11-1950.
[33] NL-HaNA, 2.20.69, inv.nr. 3777, brief van H.Moh. Achmad, eerste secretaris bij het Hoge Commissariaat van de Republiek Indonesië in Nederland, aan Aberson, 06-03-1951, bijlage d.d. 04-01-1951; brieven van Offerhaus aan Achmad, 19-03-1951 en 15-06-1951.
[34] Voor de tentoonstellingscatalogus, zie: Ide Anak Agung Gde Agung, *Exposition d'art Indonésien ancien et moderne. Sculpture, tissage, peintures balinaises, peintures d'Affandi et Barli* (Brussel 1952).
[35] NL-HaNA, 2.20.69, inv.nr. 47, jaarverslag 1952, blz. 28; Voor
[36] De betreffende schilderingen kregen ondanks hun vermissing wel objectnummers toegekend bij de registratie van de verzameling in de collectie van het Tropenmuseum in 1965. Bij de overgang naar The Museum System (TMS), het huidige digitale collectiebeheersysteem van NMVW, werden deze nummers overgenomen. Het gaat om TM-3525-16, 17, 28, 30, 34-35, 48, 50, 53, 65, 67-69, 71, 76 en 78.

minister van Buitenlandse Zaken.[37] Kort voor zijn vertrek naar Indonesië zocht hij contact met het KIT. Uit het verslag van een bespreking die op 4 februari 1955 in Amsterdam plaatsvond blijkt dat Ide Anak Agung Gde Agung het KIT vroeg om 'de collectie opnieuw in bewaring te nemen, echter onder de uitdrukkelijke mededeling, dat dit niet als een schenking aan ons Instituut is te beschouwen'.[38] Tevens werd afgesproken dat als de Indonesische regering zich bij het KIT zou melden 'als zijnde de rechtmatige opvolger van de Staat Oost-Indonesië en aldus als rechthebbende', het instituut de verzameling in het geval van een verzoek om teruggave zou afstaan.[39] Opvallend is dat Ide Anak Agung Gde Agung in de brief waarmee hij op 24 februari 1955 de overdracht van de collectie aan het KIT bezegelde schreef dat hij de objecten aan het instituut terugbezorgde 'zonder te anticiperen naar de huidige rechtmatige eigenaar van deze voorwerpen'.[40] In het verslag van de bespreking op 4 februari staat immers expliciet vermeld dat de collectie eigendom is van de Republiek Indonesië.

Op 4 maart 1955 kwam de verzameling aan bij het KIT.[41] Het duurde daarna nog tien jaar voordat de collectie als serie 3525 werd geregistreerd in de collectie van het Tropenmuseum, tot 2014 onderdeel van het KIT.[42] Tijdens de voorbereidingen voor de fusie van het Tropenmuseum met Museum Volkenkunde en het Afrika Museum werd ontdekt dat het Tropenmuseum de objecten weliswaar bijna vijftig jaar in beheer had gehad, maar dat het KIT niet de eigenaar was. Om die reden nam NMVW, dat in 2014 als fusieorganisatie verantwoordelijk werd voor het beheer van de verzameling, in 2018 contact op met de Indonesische ambassade in Nederland. Het jaar daarop verscheen op initiatief en met steun van de ambassade de publicatie *Balinese art treasures of the 1940s*.[43]

Tijdens een inventarisatie van de collectie in de depots van het Tropenmuseum in 2003 en 2013 werd één van de 133 objecten niet aangetroffen. Het gaat om een houten beeld van de hindoeïstische god Hanuman met objectnummer TM-3525-108. In 2001 werd een foto van het beeld uit de jaren 1990 in het digitale collectiebeheersysteem van het Tropenmuseum geplaatst, dus mogelijk was de standplaats van het object toen wel bekend. Op het moment van schrijven van dit verslag is het beeld nog niet gelokaliseerd. Omdat de kans bestaat dat het nog wordt teruggevonden, is het beeld opgenomen in het overzicht van aanwezige objecten in serie TM-3525 (zie bijlage A).

[37] NL-HaNA, 2.20.69, inv.nr. 4431, afschrift van een brief van Ide Anak Agung Gde Agung aan de algemene secretarie van het KIT, 24-02-1955; https://id.wikipedia.org/wiki/Ida_Anak_Agung_Gde_Agung, geraadpleegd 11-11-2022.
[38] NL-HaNA, 2.20.69, inv.nr. 7495, verslag van een bespreking met Ide Anak Agung Gde Agung, 04-02-1955. Dit betreft het origineel, een doorslag van het document is te vinden in inv.nr. 4431.
[39] NL-HaNA, 2.20.69, inv.nr. 7495, verslag van een bespreking met Ide Anak Agung Gde Agung, 04-02-1955.
[40] NL-HaNA, 2.20.69, inv.nr. 4431, afschrift van een brief van Ide Anak Agung Gde Agung aan de algemene secretarie van het KIT, 24-02-1955.
[41] De hierboven vermelde brief van Ide Anak Agung Gde Agung aan het KIT d.d. 24-02-1955 is rechtsboven voorzien van de handgeschreven notitie '4/3 '55 kisten op Instituut gearriveerd, geplaatst in kelder C.P.A. [Culturele en Physische Anthropologie]'.
[42] NL-AsdTM, verwervingsdossier series 3500-3600, serie 3525, 1965.
[43] Van Brakel, 'The History of the Collection 3525', 13.

Bijlage A - TM-3525: aanwezige objecten

TM-3525-1: Aquarel

Het gebroken watervat

Datering: 1936-1947
Afmetingen: circa 43 x 30cm (16 15/16 x 11 13/16in.)
Herkomst: Bali

Vervaardiging: **I. Dewa Gedé Tjoekit**

TM-3525-2: Schildering

Een karbouwenhoeder

Datering: 1936-1947
Afmetingen: circa 30 x 17cm (11 13/16 x 6 11/16in.)
Herkomst: Bali

Vervaardiging: **I. Dewa Gedé Tjoekit**

TM-3525-3: Schildering

Een Balinees smeekt Sanghyang Surya om toegang tot de hemel

Datering: 1936-1947
Afmetingen: circa 58 x 44cm (22 13/16 x 17 5/16in.)
Herkomst: Bali

Vervaardiging: **I. Dewa Gedé Tjoekit**

TM-3525-4: Schildering

De god van de kinderen, Sanghyang Kumara, kijkt naar spelende kinderen

Datering: 1936-1947
Afmetingen: circa 34 x 22cm (13 3/8 x 8 11/16in.)
Herkomst: Bali

Vervaardiging: **I. Dewa Gedé Tjoekit**

TM-3525-5: Schildering

Twee priesters en een vorstelijk persoon leiden de Nagabanda naar de hemel

Datering: 1936-1947
Afmetingen: circa 58 x 44cm (22 13/16 x 17 5/16in.)
Herkomst: Bali

Vervaardiging: **I. Dewa Gedé Tjoekit**

Bijlage A - TM-3525: aanwezige objecten

TM-3525-6: Schildering

Een mediterende priester omgeven door vlinders en rupsen

Datering: 1936-1947
Afmetingen: circa 33 x 22cm (13 x 8 11/16in.)
Herkomst: Bali

Vervaardiging: **I. Dewa Gedé Tjoekit**

TM-3525-7: Schildering

Een Siwaïtische priester en een Boeddhistische priester moeten raden welke dieren in een mand zijn verstopt

Datering: 1936-1947
Afmetingen: circa 52 x 72cm (20 1/2 x 28 3/8in.)
Herkomst: Bali

Vervaardiging: **I. Dewa Gedé Tjoekit**

TM-3525-8: Pentekening

Een rattenplaag

Datering: 1936-1947
Afmetingen: 31 x 17cm (12 3/16 x 6 11/16in.)
Herkomst: Bali

Vervaardiging: **I. Kenjod**

TM-3525-9: Pentekening

Gusti Wayan wordt door een handlanger van de Raja vermoord

Datering: 1936-1947
Afmetingen: 31 x 16cm (12 3/16 x 6 5/16in.)
Herkomst: Bali

Vervaardiging: **I. Kenjod**

TM-3525-10: Schildering

Een Barisdans bij een huiselijk feest

Datering: 1936-1947
Afmetingen: circa 34 x 50cm (13 3/8 x 19 11/16in.)
Herkomst: Bali

Vervaardiging: **I. Kenjod**

TM-3525-11: Schildering

De trancedans sanghyang met kecakdansers

Datering: 1936-1947
Afmetingen: exclusief lijst: 42,5 × 55cm
Herkomst: Batuan

Vervaardiging: **I. Kenjod**

Bijlage A - TM-3525: aanwezige objecten

TM-3525-12: Schildering

Het verhaal van Adji Darma, de bok en de geit

Datering: 1936-1947
Afmetingen: circa 49 x 35cm (19 5/16 x 13 3/4in.)
Herkomst: Bali

Vervaardiging: **I.B. (Ida Bagoes) Belawa**

TM-3525-13: Schildering

Jagers bij een beek

Datering: 1936-1947
Afmetingen: circa 35 x 33cm (13 3/4 x 13in.)
Herkomst: Bali

Vervaardiging: **I.B. (Ida Bagoes) Belawa**

TM-3525-14: Schildering

Nawang Kemulan schiet op een vogel, zijn vrouw is een kind aan het baden in de rivier

Datering: 1936-1947
Afmetingen: circa 29 x 20cm (11 7/16 x 7 7/8in.)
Herkomst: Bali

Vervaardiging: **I.B. (Ida Bagoes) Belawa**

TM-3525-15: Schildering

Pandu, door de vloek van een asceet getroffen

Datering: 1936-1947
Afmetingen: circa 34 x 33cm (13 3/8 x 13in.)
Herkomst: Bali

Vervaardiging: **I.B. (Ida Bagoes) Belawa**

TM-3525-18: Schildering

Het verhaal van de leeuw en de stier

Datering: 1936-1947
Afmetingen: circa 40 x 33cm (15 3/4 x 13in.)
Herkomst: Bali

Vervaardiging: **I Goesti Made Baret**

TM-3525-19: Schildering

Een koe met jong in de rivier

Datering: 1936-1947
Afmetingen: circa 36 x 42cm (14 3/16 x 16 9/16in.)
Herkomst: Bali

Vervaardiging: **I Goesti Made Baret**

Bijlage A - TM-3525: aanwezige objecten

TM-3525-20: Schildering

Een tijger verslindt een hert

Datering: 1936-1947
Afmetingen: circa 37 x 52cm (14 9/16 x 20 1/2in.)
Herkomst: Bali

Vervaardiging: **I Goesti Made Baret**

TM-3525-21: Schildering

Een Balinese man besluipt een léjak, dienares van Rangda

Datering: 1936-1947
Afmetingen: circa 30 x 17cm (11 13/16 x 6 11/16in.)
Herkomst: Bali

Vervaardiging: **I Wayan Regug**

TM-3525-22: Schildering

De strijd tussen Kumbakarna en het apenleger van Hanuman

Datering: ca. 1940-1947
Afmetingen: circa 25 x 35cm (9 13/16 x 13 3/4in.)
Herkomst: Bali

Vervaardiging: **I Dewa Njoman Tjita**

TM-3525-23: Schildering

Het bewerken van de sawa

Datering: ca. 1945
Afmetingen: exclusief lijst: 40 × 55cm
Herkomst: Batuan

Vervaardiging: **I Dewa Njoman Tjita**

TM-3525-24: Schildering

Het bewerken van de sawa

Datering: ca. 1945
Afmetingen: circa 18 x 27cm (7 1/16 x 10 5/8in.)
Herkomst: Bali

Vervaardiging: **I Dewa Njoman Tjita**

TM-3525-25: Schildering

De strijd tussen de apenvorsten Sugriwa en Subali

Datering: 1936-1947
Afmetingen: exclusief lijst: 56,7 × 38,8cm
Herkomst: Batuan

Vervaardiging: **Ida Bagus Made Togog**

Bijlage A - TM-3525: aanwezige objecten

TM-3525-26: Schildering

In het woud van Indra (Adiparwa)

Datering: 1936-1947
Afmetingen: circa 67 x 86cm (26 3/8 x 33 7/8in.)
Herkomst: Bali

Vervaardiging: **Ida Bagus Made Togog**

TM-3525-27: Schildering

De aap Utari en prinses Galuh Daha

Datering: 1936-1947
Afmetingen: circa 55 x 37cm (21 5/8 x 14 9/16in.)
Herkomst: Gianyar (regentschap)

Vervaardiging: **Ida Bagus Made Togog**

TM-3525-29: Schildering

Het ontstaan van de heilige bron van Tampaksiring.

Datering: 1936-1947
Afmetingen: exclusief lijst: 24 × 36,4cm
Herkomst: Batuan

Vervaardiging: **I Made Jata**

TM-3525-31: Schildering

Het zegenen van de huisdieren op de feestdag Tumpek Kandang.

Datering: 1936-1947
Afmetingen: circa 31 x 17cm (12 3/16 x 6 11/16in.)
Herkomst: Batuan

Vervaardiging: **I Made Jata**

TM-3525-32: Schilderij

De legende van het plukken van katoen in oude tijden

Datering: 1936-1947
Afmetingen: 59 x 77cm (23 1/4 x 30 5/16in.)*
Herkomst: Bali

Vervaardiging: **I Made Jata**

TM-3525-33: Schildering

Een symbolische voorstelling van de Japanse bezetting

Datering: 1936-1947
Afmetingen: 58,8 × 104cm
Herkomst: Gianyar (regentschap)

Vervaardiging: **I Made Jata**

Bijlage A - TM-3525: aanwezige objecten

TM-3525-36: Schildering

Offers die naar de tempel worden gebracht

Datering: 1936-1947
Afmetingen: circa 19 x 17cm (7 1/2 x 6 11/16in.)
Herkomst: Bali

Vervaardiging: **I Wayan Taweng**

TM-3525-37: Schildering

De geschiedenis van twee asceten Gagang Aking en Bubuksah

Datering: 1936-1947
Afmetingen: circa 49 x 42cm (19 5/16 x 16 9/16in.)
Herkomst: Bali

Vervaardiging: **I Wayan Taweng**

TM-3525-38: Schildering

Een boer eet zijn maaltijd tijdens het ploegen van een sawa

Datering: 1936-1947
Afmetingen: circa 40 x 31cm (15 3/4 x 12 3/16in.)
Herkomst: Bali

Vervaardiging: **I Wayan Taweng**

TM-3525-39: Schildering

Meditatie bij een beek

Datering: 1936-1947
Afmetingen: circa 24 x 26cm (9 7/16 x 10 1/4in.)
Herkomst: Bali

Vervaardiging: **I Wayan Taweng**

TM-3525-40: Schildering

Tempelbouw

Datering: 1936-1947
Afmetingen: circa 33 x 24cm (13 x 9 7/16in.)
Herkomst: Bali

Vervaardiging: **I Ketut Tombelos**

TM-3525-41: Schildering

Rama maakt een einde aan de strijd tussen Sugriwa en Subali

Datering: 1936-1947
Afmetingen: circa 29 x 18cm (11 7/16 x 7 1/16in.)
Herkomst: Bali

Vervaardiging: **I. Dewa Gedé Raka Poedja**

Bijlage A - TM-3525: aanwezige objecten

TM-3525-42: Schildering

Mahadewa, een verschijningsvorm van de god Shiwa

Datering: 1936-1947
Afmetingen: circa 29 x 17cm (11 7/16 x 6 11/16in.)
Herkomst: Bali

Vervaardiging: **I. Dewa Gedé Raka Poedja**

TM-3525-43: Schildering

Een léjak bedreigt een priester en zijn dienaar voor de ingang van een dodentempel

Datering: 1936-1947
Afmetingen: circa 55,5 x 35cm (21 7/8 x 13 3/4in.)
Herkomst: Bali

Vervaardiging: **I Wajan Tohdjiwa**

TM-3525-44: Schildering

Jaratkaru ziet zijn vader in de hel

Datering: 1936-1947
Afmetingen: circa 35 x 30cm (13 3/4 x 11 13/16in.)
Herkomst: Bali

Vervaardiging: **I Wajan Tohdjiwa**

TM-3525-45: Schildering

Badende vrouwen en een man die toekijkt

Datering: 1936-1947
Afmetingen: circa 38 x 51cm (14 15/16 x 20 1/16in.)
Herkomst: Bali

Vervaardiging: **Dewa Gedé Raka Toeras**

TM-3525-46: Schildering

Vrouw met kind en herten aan de beek

Datering: 1936-1947
Afmetingen: circa 34 x 46cm (13 3/8 x 18 1/8in.)
Herkomst: Bali

Vervaardiging: **Dewa Gedé Raka Toeras**

TM-3525-47: Schildering

Rama en Sita met Laksmana trekken in ballingschap

Datering: 1936-1947
Afmetingen: 36 × 37cm
Herkomst: Bali

Vervaardiging: **I Gusti Ketut Kobot**

Bijlage A - TM-3525: aanwezige objecten

TM-3525-49: Schildering

De Barong Landung poppen die tijdens het Galungangfeest worden rondgedragen

Datering: 1936-1947
Afmetingen: 38 × 54cm
Herkomst: Ubud

Vervaardiging: **I Gusti Ketut Kobot**

TM-3525-51: Schildering

Een Balines landschap met een karbouwenhoeder

Datering: 1936-1947
Afmetingen: circa 59 x 41cm (23 1/4 x 16 1/8in.)
Herkomst: Bali

Vervaardiging: **I Wayan Gedot**

TM-3525-52: Schildering

Een hanengevecht in een dorp

Datering: 1936-1947
Afmetingen: exclusief lijst: 47,5 × 32cm
Herkomst: Bali

Vervaardiging: **Ida Bagus Made Nadera**

TM-3525-54: Schildering

Dierenvergadering in het woud

Datering: voor 1948
Afmetingen: circa 37 x 52cm (14 9/16 x 20 1/2in.)
Herkomst: Bali

Vervaardiging: **I Dewa Kompiang Pasek**

TM-3525-55: Schildering

Krishna en Arjuna strijden met dieren en demonen in het brandende woud Kandawawana

Datering: 1936-1947
Afmetingen: circa 37,5 x 49,5cm (14 3/4 x 19 1/2in.)
Herkomst: Bali

Vervaardiging: **I Dewa Kompiang Pasek**

TM-3525-56: Schildering

Dewa Ruci daalt uit de hemel neer om Bima te helpen die door een zeemonster wordt bedreigd

Datering: 1936-1947
Afmetingen: 51,5 × 67,5cm
Herkomst: Bali

Vervaardiging: **I Gusti Made Deblog**

Bijlage A - TM-3525: aanwezige objecten

TM-3525-57: Schildering

Een Balinees ornament

Datering: 1936-1947
Afmetingen: circa 30 x 23,5cm (11 13/16 x 9 1/4in.)
Herkomst: Bali

Vervaardiging: **I.Goesti Agoeng Raka**

TM-3525-58: Schildering

Rama schiet op het gouden hert, waar de demon Pati Marica uit te voorschijn komt.

Datering: ca. 1946
Afmetingen: circa 51 x 36cm (20 1/16 x 14 3/16in.)
Herkomst: Bali

Vervaardiging: **I. Dewa Poetoe Soegih**

TM-3525-59: Schildering

De fabel van de schildpad en de vogels

Datering: 1936-1947
Afmetingen: exclusief lijst: 48,5 × 33,2cm
Herkomst: Bali

Vervaardiging: **I. Dewa Gedé Meregeg**

TM-3525-60: Schildering

De vuurproef van Sita

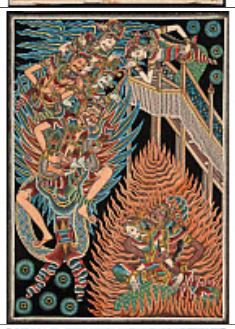

Datering: 1936-1947
Afmetingen: 55,3 × 39,8cm
Herkomst: Bali

Vervaardiging: **I Gusti Nyoman Molog**

TM-3525-61: Schildering

Een afbeelding van Shiwa in de vorm van een lingga

Datering: 1936-1947
Afmetingen: circa 55 x 38cm (21 5/8 x 14 15/16in.)
Herkomst: Bali

Vervaardiging: **I Gusti Nyoman Molog**

TM-3525-62: Schildering

Twee mannen schaken een meisje en dragen haar het dorp uit

Datering: 1936-1947
Afmetingen: circa 22 x 15cm (8 11/16 x 5 7/8in.)
Herkomst: Bali

Vervaardiging: **Ida Bagoes Seneng**

Bijlage A - TM-3525: aanwezige objecten

TM-3525-63: Schildering

Een kind in het woud met wilde en demonische dieren

Datering: 1936-1947
Afmetingen: circa 28 x 22cm (11 x 8 11/16in.)
Herkomst: Bali

Vervaardiging: **I Dewa Putu Waru**

TM-3525-64: Schildering

De hel met verschillende soorten straf en met de bewaker van de hellepoort

Datering: 1936-1947
Afmetingen: circa 45 x 37,5cm (17 11/16 x 14 3/4in.)
Herkomst: Bali

Vervaardiging: **I Made Windoe**

TM-3525-66: Schildering

Vrouwen die baden in de rivier

Datering: 1936-1947
Afmetingen: circa 60 x 38cm (23 5/8 x 14 15/16in.)
Herkomst: Bali

Kunstenaar: **Ida Bagus Made 'Poleng'**

TM-3525-70: Schildering

Een Calon Arang opvoering

Datering: 1936-1947
Afmetingen: circa 65 x 44cm (25 9/16 x 17 5/16in.)
Herkomst: Ubud

Vervaardiging: **I Gusti Ketut Kobot**

TM-3525-72: Schildering

Bima vecht met twee slangen

Datering: 1936-1947
Afmetingen: circa 36 x 26cm (14 3/16 x 10 1/4in.)
Herkomst: Bali

TM-3525-73: Schildering

Ontmoeting van een hemelnimf met een uitgemergelde boer en een magere karbouw

Datering: 1936-1947
Afmetingen: circa 46 x 30cm (18 1/8 x 11 13/16in.)
Herkomst: Bali

Bijlage A - TM-3525: aanwezige objecten

TM-3525-74: Schildering

Een man op een wild zwijn in het woud

Datering: 1936-1947
Afmetingen: circa 47 x 39cm (18 1/2 x 15 3/8in.)
Herkomst: Bali

Vervaardiging: **Ida Bagus Made Togog**

TM-3525-75: Schildering

De kluizenaar Bagawan Darma Swami wordt gevoed door wilde dieren

Datering: 1936-1946
Afmetingen: circa 47 x 29cm (18 1/2 x 11 7/16in.)
Herkomst: Bali

Vervaardiging: **I Nyoman Ngendon**

TM-3525-77: Schildering

Het gevecht tussen Rawana en Jatayu

Datering: 1936-1947
Afmetingen: circa 40 x 26cm (15 3/4 x 10 1/4in.)
Herkomst: Bali

TM-3525-79: Beeld

Houten beeld van twee figuren

Datering: ca. 1930-1947
Afmetingen: circa 26,5 x 15,5cm (10 7/16 x 6 1/8in.)
Herkomst: Bali

Vervaardiging: **Ida Bagus Nyana**

TM-3525-80: Beeldengroep

Beeld van een groep hurkende mannen die hun gezicht bedekken

Datering: ca. 1930-1947
Afmetingen: 20 × 25 × 16cm
Herkomst: Mas

Vervaardiging: **Ida Bagus Nyana**

TM-3525-81: Beeld

Houten beeld van 'de huilende boeddha'

Datering: ca. 1930-1947
Afmetingen: 15 × 12 × 8,5cm
Herkomst: Mas

Vervaardiging: **Ida Bagus Nyana**

Bijlage A - TM-3525: aanwezige objecten

TM-3525-82: Beeld

Houten beeld voorstellend Naga de heilige slang uit de legende van Suta Soma

Datering: ca. 1930-1947
Afmetingen: circa 13 x 27cm (5 1/8 x 10 5/8in.)
Herkomst: Bali

Vervaardiging: **Ida Bagus Nyana**

TM-3525-83: Godenbeeld

Houten beeld van Kala Rahu en Dewi Ratih

Datering: ca. 1930-1947
Afmetingen: 26,5 × 14,5 × 8,5cm
Herkomst: Bali

Vervaardiging: **Ida Bagus Nyana**

TM-3525-84: Godenbeeld

Houten beeld van Vishnu met de eerste klapperboom

Datering: ca. 1930-1947
Afmetingen: 33 × 15 × 12cm
Herkomst: Bali

Vervaardiging: **Ida Bagus Nyana**

TM-3525-85: Beeld

Houten beeld van een vrouw

Datering: ca. 1930-1947
Afmetingen: circa 19,5 x 8cm (7 11/16 x 3 1/8in.)
Herkomst: Bali

Vervaardiging: **Ida Bagus Nyana**

TM-3525-86: Beeld

Houten beeld van een priesteres

Datering: ca. 1930-1947
Afmetingen: circa 20 x 7,5cm (7 7/8 x 2 15/16in.)
Herkomst: Bali

Vervaardiging: **Ida Bagus Nyana**

TM-3525-87: Beeld

Houten beeld van een biddende moeder met kind

Datering: ca. 1930-1947
Afmetingen: 18,5 × 6 × 7cm
Herkomst: Bali

Vervaardiging: **Ida Bagus Nyana**

Bijlage A - TM-3525: aanwezige objecten

TM-3525-88: Godenbeeld

Houten beeld van Krishna met Arjuna

Datering: ca. 1930-1947
Afmetingen: circa 43,5 x 11cm (17 1/8 x 4 5/16in.)
Herkomst: Bali

Vervaardiging: **Ida Bagus Nyana**

TM-3525-89: Beeld

Houten beeld van een biddende vrouw

Datering: ca. 1930-1947
Afmetingen: 33,5 × 17 × 10,5cm
Herkomst: Bali

Vervaardiging: **Ida Bagus Nyana**

TM-3525-90: Godenbeeld

Houten beeld van Ganesha

Datering: ca. 1930-1947
Afmetingen: 34,5 × 13 × 9cm
Herkomst: Bali

Vervaardiging: **Ida Bagus Nyana**

TM-3525-91: Godenbeeld

Houten beeld van Hanuman

Datering: ca. 1930-1947
Afmetingen: 40 × 11 × 16cm
Herkomst: Bali

Kunstenaar: **I. Dewa Gedé Meregeg**

TM-3525-92: Beeld

Houten beeld van een mythische figuur

Datering: ca. 1930-1947
Afmetingen: 31,5 × 10 × 10cm
Herkomst: Bali

Kunstenaar: **I. Dewa Gedé Meregeg**

TM-3525-93: Godenbeeld

Houten beeld van Rama

Datering: ca. 1930-1947
Afmetingen: 33 × 8,5 × 9cm
Herkomst: Bali

Kunstenaar: **I. Dewa Gedé Meregeg**

Bijlage A - TM-3525: aanwezige objecten

TM-3525-94: Beeld

Houten beeld van een rund

Datering: ca. 1930-1947
Afmetingen: circa 10 x 17,5cm (3 15/16 x 6 7/8in.)
Herkomst: Bali

TM-3525-95: Beeld

Houten beeld van een schubdier

Datering: ca. 1930-1947
Afmetingen: circa 11,5 x 14cm (4 1/2 x 5 1/2in.)
Herkomst: Bali

TM-3525-96: Beeld

Houten beeld voorstellende twee eekhoorns

Datering: ca. 1930-1947
Afmetingen: circa 11 x 14cm (4 5/16 x 5 1/2in.)
Herkomst: Bali

TM-3525-97: Beeld

Modern houtsnijwerk vervaardigd door I Taman voorstellende bokje

Datering: ca. 1930-1947
Afmetingen: circa 16 x 17,5 x 17,5cm (6 5/16 x 6 7/8 x 6 7/8in.)
Herkomst: Bali

Vervaardiging: **I. Taman**

TM-3525-98: Beeld

Houten beeld van twee karbouwen

Datering: ca. 1930-1947
Afmetingen: circa 11 x 17,5cm (4 5/16 x 6 7/8in.)
Herkomst: Bali

Vervaardiging: **I. Taman**

TM-3525-99: Beeld

Houten beeld voorstellende drie geiten

Datering: ca. 1930-1947
Afmetingen: circa 13 x 22,5cm (5 1/8 x 8 7/8in.)
Herkomst: Bali

Vervaardiging: **I. Taman**

Bijlage A - TM-3525: aanwezige objecten

TM-3525-100: Beeld

Houten beeld van een man met eenden

Datering: ca. 1930-1947
Afmetingen: circa 16,5 x 18,5cm (6 1/2 x 7 5/16in.)
Herkomst: Bali

TM-3525-101a: Beeld (onderdeel)

Houten beeld van een vrouwlijke figuur

Datering: ca. 1930-1947
Afmetingen: circa 18,5 x 14cm (7 5/16 x 5 1/2in.)
Herkomst: Bali

TM-3525-101b: Sokkel (onderdeel)

Voetstuk van houten beeld van een vrouwelijke figuur

Datering: ca. 1930-1947
Afmetingen: circa 3 x 14,5cm (1 3/16 x 5 11/16in.)
Herkomst: Bali

TM-3525-102: Beeld

Houten beeld van een vrouw

Datering: ca. 1930-1947
Afmetingen: circa 62 x 14,5cm (24 7/16 x 5 11/16in.)
Herkomst: Bali

TM-3525-103: Beeld

Houten beeld van een reiger

Datering: ca. 1930-1947
Afmetingen: 59 × 25 × 15cm
Herkomst: Bali

TM-3525-104: Beeld

Houten beeld van een reiger

Datering: ca. 1930-1947
Afmetingen: circa 72 x 15cm (28 3/8 x 5 7/8in.)
Herkomst: Bali

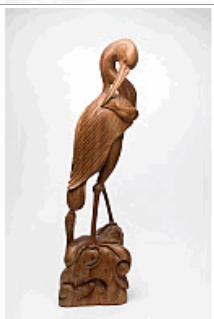

Bijlage A - TM-3525: aanwezige objecten

TM-3525-105: Beeld

Houten beeld van een vogel met vis

Datering: ca. 1930-1947
Afmetingen: circa 22 x 11cm (8 11/16 x 4 5/16in.)
Herkomst: Bali

TM-3525-106: Beeld

Houten beeld voorstellende het gouden hert Patih Maritja getroffen door Rama's pijl

Datering: ca. 1935-1942
Afmetingen: circa 21,5 x 13,5 x 30cm (8 7/16 x 5 5/16 x 11 13/16in.)
Herkomst: Bali

TM-3525-107a: Doos (onderdeel)

Houten doos versierd door snijwerk voorstellende prinses Sita gedragen door de vogel Jatayu

Datering: ca. 1930-1947
Afmetingen: circa 4,5 x 24 x 13cm (1 3/4 x 9 7/16 x 5 1/8in.)
Herkomst: Bali

TM-3525-107b: Doos (onderdeel)

Deksel van houten doos door snijwerk versierd

Datering: ca. 1930-1947
Afmetingen: circa 24 x 13cm (9 7/16 x 5 1/8in.)
Herkomst: Bali

TM-3525-108: Godenbeeld

Houten beeld van Hanuman, de aanvoerder van het apenleger

Datering: ca. 1930-1947
Afmetingen: circa 20 x 4,5cm (7 7/8 x 1 3/4in.)
Herkomst: Bali

TM-3525-109a: Beeld (onderdeel)

Houten beeld van een boomstam met een vogel en apen

Datering: ca. 1930-1947
Afmetingen: circa 65 x 36cm (25 9/16 x 14 3/16in.)
Herkomst: Bali

Bijlage A - TM-3525: aanwezige objecten

TM-3525-109b: Beeld (onderdeel)

Onderdeel behorende bij het houten beeld van een boomstam met diverse dieren

Datering: ca. 1930-1947
Afmetingen: [N.B.]
Herkomst: Bali

TM-3525-109c: Beeld (onderdeel)

Onderdeel behorende bij het houten beeld van een boomstam met diverse dieren

Datering: ca. 1930-1947
Afmetingen: [N.B.]
Herkomst: Bali

TM-3525-109d: Beeld (onderdeel)

Onderdeel behorende bij het houten beeld van een boomstam met diverse dieren

Datering: ca. 1930-1947
Afmetingen: [N.B.]
Herkomst: Bali

TM-3525-109e: Beeld (onderdeel)

Onderdeel behorende bij het houten beeld van een boomstam met diverse dieren

Datering: ca. 1930-1947
Afmetingen: [N.B.]
Herkomst: Bali

TM-3525-109f: Beeld (onderdeel)

Onderdeel behorende bij het houten beeld van een boomstam met diverse dieren

Datering: ca. 1930-1947
Afmetingen: [N.B.]
Herkomst: Bali

TM-3525-110: Paneel

Houtsnijwerk op paneel, voorstellende een tafereel rond een boom

Datering: voor 1948
Afmetingen: 68,5 × 53 × 1,5cm
Herkomst: Bali

Bijlage A - TM-3525: aanwezige objecten

TM-3525-111: Offerschaal

Zilveren offerschaal

Datering: eerste helft 20e eeuw
Afmetingen: circa 6 x 25cm (2 3/8 x 9 13/16in.)
Herkomst: Desa Kamasan

Vervaardiging: **I. Wajang Ledang**

TM-3525-112: Offerschaal

Offerschaal met diervoorstellingen en monsterkoppen

Datering: eerste helft 20e eeuw
Afmetingen: circa 5,2 x 21,7cm (2 1/16 x 8 9/16in.)
Herkomst: Bali

Vervaardiging: **I. Wajang Ledang**

TM-3525-113: Offerschaal

Gedreven zilveren offerschaal

Datering: eerste helft 20e eeuw
Afmetingen: circa 8 x 36,5 x 18cm (3 1/8 x 14 3/8 x 7 1/16in.)
Herkomst: Bali

Vervaardiging: **I Wayan Bawa**

TM-3525-114: Offerschaal

Gedreven zilveren offerschaal

Datering: eerste helft 20e eeuw
Afmetingen: circa 9,6 x 37,2 x 37,2cm (3 3/4 x 14 5/8 x 14 5/8in.)
Herkomst: Bali

Vervaardiging: **I Wayan Bawa**

TM-3525-115a: Beteldoosje (onderdeel)

Twee zilveren beteldoosjes

Datering: eerste helft 20e eeuw
Afmetingen: circa 5,8 x 7,6cm (2 5/16 x 3in.)
Herkomst: Buleleng (regentschap)

TM-3525-115b: Beteldoosje (onderdeel)

Twee zilveren beteldoosjes

Datering: eerste helft 20e eeuw
Afmetingen: circa 5 x 6,8cm (1 15/16 x 2 11/16in.)
Herkomst: Buleleng (regentschap)

Bijlage A - TM-3525: aanwezige objecten

TM-3525-116a: Wijwatervat

Zilveren vat met deksel voor gewijd water

Datering: eerste helft 20e eeuw
Afmetingen: circa 21 x 16cm (8 1/4 x 6 5/16in.)
Herkomst: Desa Kamasan

TM-3525-116b: Deksel

Deksel van een wijwatervat

Datering: eerste helft 20e eeuw
Afmetingen: [N.B.]
Herkomst: Desa Kamasan

TM-3525-117: Offerschaal

Offerschaal met diervoorstellingen

Datering: eerste helft 20e eeuw
Afmetingen: circa 5,4 x 21,5cm (2 1/8 x 8 7/16in.)
Herkomst: Bali

Vervaardiging: **I Wayan Bawa**

TM-3525-118: Offerschaal

Offerschaal met dieren- en plantenmotieven

Datering: eerste helft 20e eeuw
Afmetingen: circa 8,2 x 34,3cm (3 1/4 x 13 1/2in.)
Herkomst: Bali

Vervaardiging: **I Wayan Bawa**

TM-3525-119a: wijwatervaas

Vaas met deksel voor gewijd water

Datering: eerste helft 20e eeuw
Afmetingen: circa 21 x 5,5cm (8 1/4 x 2 3/16in.)
Herkomst: Bali

Vervaardiging: **I Wayan Bawa**

TM-3525-119b: deksel ; wijwatervaas

Deksel van een vaas voor gewijd water

Datering: eerste helft 20e eeuw
Afmetingen: [N.B.]
Herkomst: Bali

Vervaardiging: **I Wayan Bawa**

Bijlage A - TM-3525: aanwezige objecten

TM-3525-120: wijwatervaas

Vaas voor gewijd water

Datering: eerste helft 20e eeuw
Afmetingen: circa 20 x 8,3cm (7 7/8 x 3 1/4in.)
Herkomst: Bali

Vervaardiging: **I Wayan Bawa**

TM-3525-121a: Beteldoosje (onderdeel)

Twee zilveren beteldoosjes

Datering: eerste helft 20e eeuw
Afmetingen: circa 6,2 x 8,3cm (2 7/16 x 3 1/4in.)
Herkomst: Bali

TM-3525-121b: Beteldoosje (onderdeel)

Twee zilveren beteldoosjes

Datering: eerste helft 20e eeuw
Afmetingen: circa 7,8 x 5,8cm (3 1/16 x 2 5/16in.)
Herkomst: Bali

TM-3525-122: Offerschaal

Offerschaal versierd met monsterkoppen

Datering: eerste helft 20e eeuw
Afmetingen: circa 6,7 x 27,1cm (2 5/8 x 10 11/16in.)
Herkomst: Bali

Vervaardiging: **I Kedoet Kadoe**

TM-3525-123: Armsieraad

Bovenarmsieraad met dubbelkoppige slang

Datering: eerste helft 20e eeuw
Afmetingen: 6,3 x 6,3cm (2 1/2 x 2 1/2in.)
Herkomst: Celuk

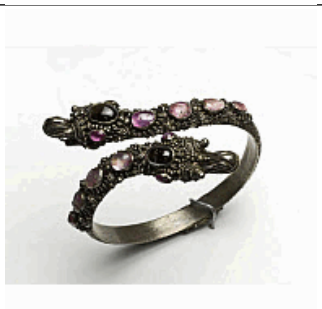

TM-3525-124: Armsieraad

Armsieraad met slang

Datering: eerste helft 20e eeuw
Afmetingen: 6,4 x 6,4cm (2 1/2 x 2 1/2in.)
Herkomst: Celuk

Bijlage A - TM-3525: aanwezige objecten

TM-3525-125: Schaal

Offerschaal met Bhoma koppen

Datering: eerste helft 20e eeuw
Afmetingen: circa 11,2 x 34,4cm (4 7/16 x 13 9/16in.)
Herkomst: Singaraja

TM-3525-126: Bijl

Ceremoniële bijl gebruikt bij crematies

Datering: eerste helft 20e eeuw
Afmetingen: 47 x 13cm (18 1/2 x 5 1/8in.)
Herkomst: Bali

TM-3525-127: Mes

Ceremonieel mes

Datering: eerste helft 20e eeuw
Afmetingen: circa 34,4cm (13 9/16in.)
Herkomst: Bali

TM-3525-128: Mes

Siermes voor rituele handelingen bij lijkverbrandingen

Datering: eerste helft 20e eeuw
Afmetingen: circa 33,6cm (13 1/4in.)
Herkomst: Bali

TM-3525-129: Schrijfmes

IJzeren schrijfmes met zilver inlegwerk

Datering: eerste helft 20e eeuw
Afmetingen: circa 18,5cm (7 5/16in.)
Herkomst: Bali

TM-3525-130: Mes

IJzeren schrijfmes met zilver inlegwerk

Datering: eerste helft 20e eeuw
Afmetingen: circa 17,5cm (6 7/8in.)
Herkomst: Bali

Bijlage A - TM-3525: aanwezige objecten

TM-3525-131: Mes

Siermes voor rituele handelingen bij lijkverbrandingen

Datering: eerste helft 20e eeuw
Afmetingen: circa 28,3cm (11 1/8in.)
Herkomst: Bali

TM-3525-132: Mes

Mes voor ritueel gebruik

Datering: eerste helft 20e eeuw
Afmetingen: circa 23cm (9 1/16in.)
Herkomst: Bali

TM-3525-133a: Kris (onderdeel)

Kris met bijbehorende schede

Datering: eerste helft 20e eeuw
Afmetingen: circa 65,5cm (25 13/16in.)*
Herkomst: Bali

TM-3525-133b: Kris (onderdeel)

Krisschede

Datering: eerste helft 20e eeuw
Afmetingen: circa 18,5cm (7 5/16in.)
Herkomst: Bali

TM-3525-134: dodendoek (onderdeel)

Doek gebruikt om een overledene te bedekken

Datering: eerste helft 20e eeuw
Afmetingen: ca. 180 × 57cm
Herkomst: Kalumpang

TM-3525-135: heupdoek / omslagdoek

Heupdoek of omslagdoek voor vrouwen

Datering: eerste helft 20e eeuw
Afmetingen:
Herkomst: Rote (eiland)

Bijlage A - TM-3525: aanwezige objecten

TM-3525-136: Schouderdoek

Zijden geïkat schouderdoek met ornament van goud- en zilverdraadinslag

Datering: eerste helft 20e eeuw
Afmetingen: circa 269 x 40cm (105 7/8 x 15 3/4in.)
Herkomst: Bali

TM-3525-137: Weefsel

Zijden weefsel met ornament van zilverdraadinslag

Datering: eerste helft 20e eeuw
Afmetingen: circa 156 x 144cm (61 7/16 x 56 11/16in.)
Herkomst: Bali

TM-3525-138: borstdoek / schouderdoek

Borst- of schouderdoek

Datering: eerste helft 20e eeuw
Afmetingen: circa 298 x 27cm (117 5/16 x 10 5/8in.)
Herkomst: Bali

TM-3525-139: Wikkeldoek

Wikkeldoek met goud- en zilverdraad

Datering: eerste helft 20e eeuw
Afmetingen: circa 114 x 150cm (44 7/8 x 59 1/16in.)
Herkomst: Bali

TM-3525-140: borstdoek / schouderdoek

Katoenen weefsel met ornament van gouddraadinslag

Datering: eerste helft 20e eeuw
Afmetingen: circa 194 x 59cm (76 3/8 x 23 1/4in.)
Herkomst: Bali

TM-3525-141: Weefsel

Heupdoek met bloemmotieven en aan een rand 'pucuk rebung' motieven

Datering: eerste helft 20e eeuw
Afmetingen: circa 148 x 97cm (58 1/4 x 38 3/16in.)
Herkomst: Bali

Bijlage A - TM-3525: aanwezige objecten

TM-3525-142: Borstdoek / schouderdoek

Zijden schouderdoek met ornament in zilver- en gouddraadinslag

Datering: eerste helft 20e eeuw
Afmetingen: circa 171 x 32cm (67 5/16 x 12 5/8in.)
Herkomst: Bali

TM-3525-143: buikband / wikkelband

Wikkelband met goudverf versierd

Datering: eerste helft 20e eeuw
Afmetingen: circa 13 x 320cm (5 1/8 x 126in.)
Herkomst: Bali

TM-3525-144: borstdoek / heupdoek / gordel

Doek waarbij de ikattechniek gecombineerd is met songket

Datering: eerste helft 20e eeuw
Afmetingen: circa 36 x 120cm (14 3/16 x 47 1/4in.)
Herkomst: Bali

TM-3525-145: kokerdoek

Kokerdoek voor vrouwen met geometrische motieven

Datering: begin 20e eeuw
Afmetingen: 126 (omtrek) × 151cm
Herkomst: Kisar (eiland)

TM-3525-146: Doek

Doek

Datering: eerste helft 20e eeuw
Afmetingen: ca. 110 × 95cm (incl. franje)
Herkomst: Timor

TM-3525-147: Schouderdoek

Schouderdoek

Datering: eerste helft 20e eeuw
Afmetingen:
Herkomst: Sulawesi Tengah (province)

Bijlage A - TM-3525: aanwezige objecten

TM-3525-148: Schouderdoek

Schouderdoek met bloem- en plantmotieven

Datering: ca. 1930
Afmetingen: circa 208 x 87cm (81 7/8 x 34 1/4in.)
Herkomst: Palembang (stadsgemeente)

TM-3525-149a: wijwatervat

Wijwatervat met deksel

Datering: eerste helft 20e eeuw
Afmetingen: circa 21,3 x 15,8 x 15,8cm (8 3/8 x 6 1/4 x 6 1/4in.)
Herkomst: Desa Kamasan

TM-3525-149b: deksel / wijwatervat (onderdeel)

Deksel van een zilveren wijwaterbeker

Datering: eerste helft 20e eeuw
Afmetingen: circa 15,8 x 15,8cm (6 1/4 x 6 1/4in.)
Herkomst: Desa Kamasan